

ENNAKOI

Teknologiset ratkaisut ennakoivan
tiedon keräämisessä ja ikäihmisten
kotona asumisen tukemisessa

1.5.2023-30.4.2026

Sari Arolaakso, Lapin AMK, lehtori, projektipäällikkö

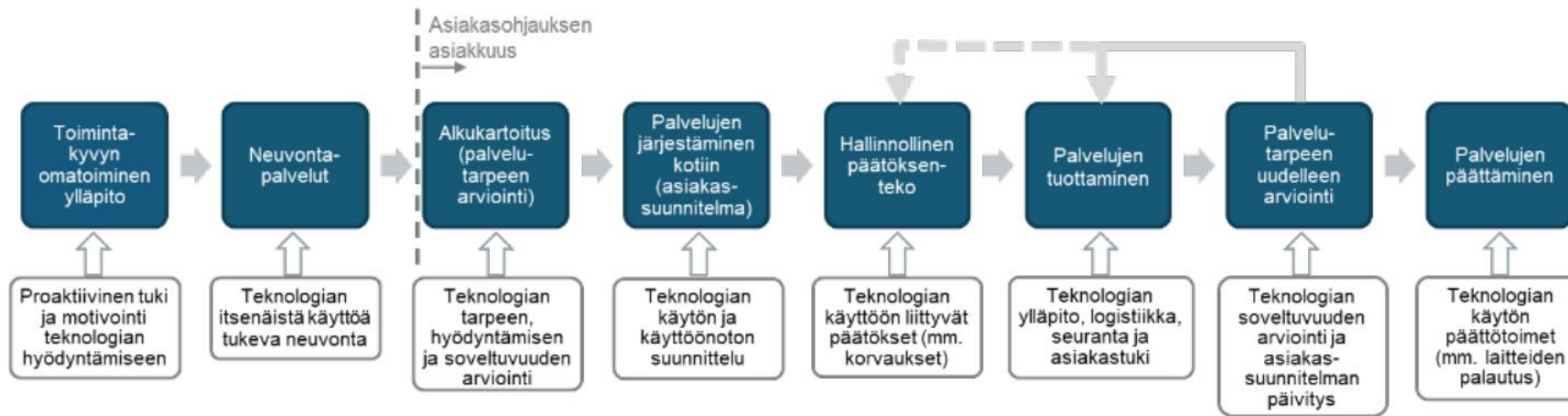
Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN LIITTO

LAPIN AMK
Lapland University of Applied Sciences

Proaktiivinen vaihe

Kuva 1. Teknologiatuetun kotona asumisen asiakaspolku, jossa on mukana proaktiivinen tuki ja motivointi teknologian käyttöön jo ennen kuin asiakas hakeutuu neuvontapalveluun tai kotihoidon asiakkaaksi.

[Lähde: VTT Technology 373: Kotona asumista tukeva teknologia](#)

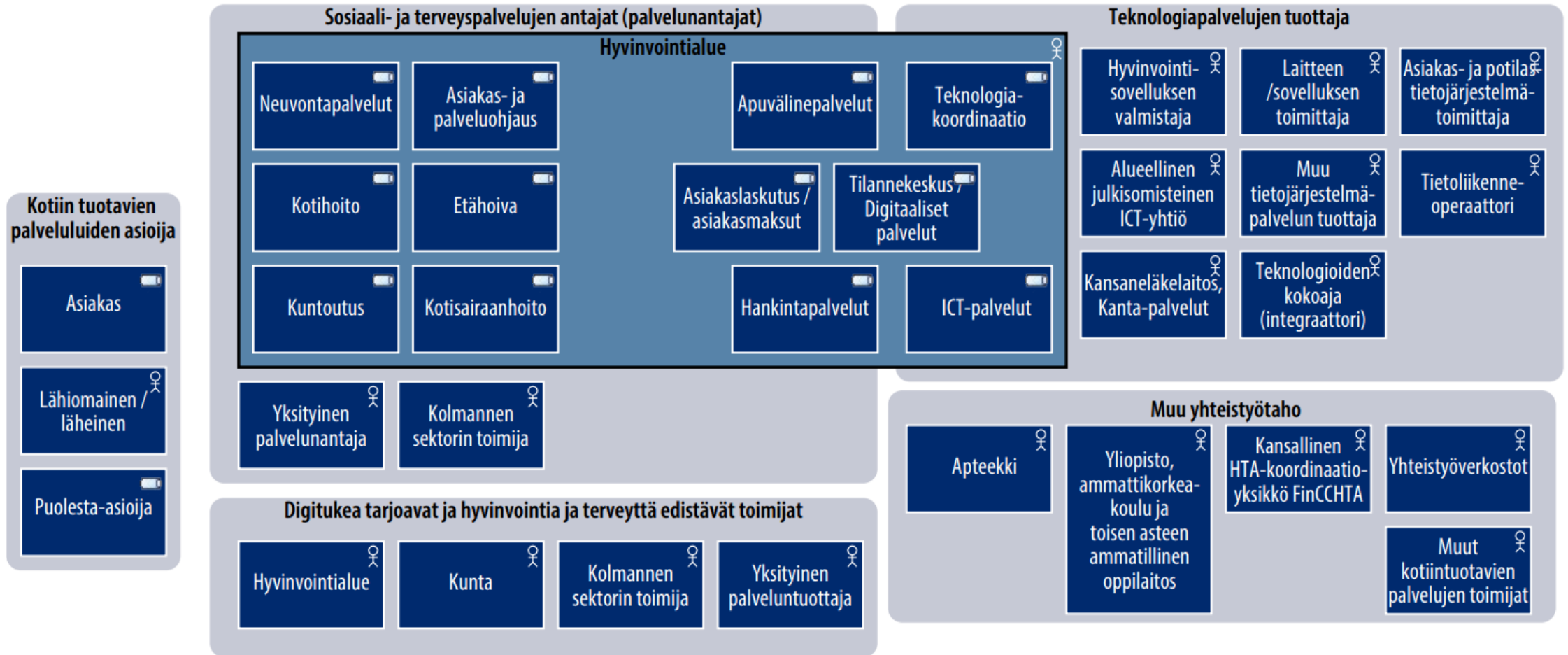
Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN LIITTO

LAPIN AMK⁷
Lapland University of Applied Sciences

Kuvio 6. Kotiin tuotavien palvelujen toimijat.

Lähde: [Kotona asumista tukevat teknologiat ikäihmisille: KATI-viitearkkitehtuuri \(valtioneuvosto.fi\)](https://www.valtioneuvosto.fi/kotiin-asumista-tukevat-teknologiat-ikaihmisille)

Euroopan unionin osarahoittama

LAPIN LIITTO

LAPIN AMK
Lapland University of Applied Sciences

- Ikätekniologian käytön kansallinen toimintamalli (KATI-malli) – THL

Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN LIITTO

LAPIN AMK⁷
Lapland University of Applied Sciences

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

- 6 §, Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa
 - Kunnan on **edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä**. Kunnalla on **ensisijainen vastuu** hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä **siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin**.
 - Kunnan on **seurattava kuntalaisten elinoloja**, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa.
 - Kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan. Lisäksi kunnan on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä **yhteistyötä kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa**. Kunnan on myös **edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä**. Kunnan on osallistuttava 7 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin neuvotteluihin.

[Laki sosiaali- ja terveydenhuollon... 612/2021 - Sädökset alkuperäisinä - FINLEX ®](#)

Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN LIITTO

LAPIN AMK
Lapland University of Applied Sciences

Lakisosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

- 7 §, Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueella
 - Hyvinvointialueen on **edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä**. Hyvinvointialueella on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin. eli sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja sen järjestämiseen. (lisäys [HYTE-kerroin - kannustin hyvinvointialueille – THL](#))
 - Hyvinvointialueen on strategisessa suunnittelussaan asetettava **hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet**. Sen on otettava päätöksenteossaan huomioon päätöksensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Hyvinvointialueen on nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho.
 - Hyvinvointialueen on **seurattava asukkaistensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä** sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Hyvinvointialueella on **raportoitava asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä aluevaltuustolle vuosittain**. Lisäksi hyvinvointialueella on valmisteltava aluevaltuustolle valtuustokausittain alueellinen **hyvinvointikertomus ja -suunnitelma** edellä mainituista asioista. Hyvinvointialue laatii hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman **yhteistyössä alueensa kuntien kanssa**. Hyvinvointialueen asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinnassa säädetään hyvinvointialueesta annetun lain 29 §:ssä. Hyvinvointialueen on julkaistava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma julkisessa tietoverkossa.
 - Hyvinvointialueen on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä alueensa kuntien kanssa ja tuettava niitä asiantuntemuksellaan.

[Laki sosiaali- ja terveydenhuollon... 612/2021 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®](#)

Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN LIITTO

LAPIN AMK⁷
Lapland University of Applied Sciences

HYTE-kerroin kunnan kannustimena

- Hyte:n edistämisen valtionosuuden lisäosa vaikuttavasta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä.
 - on tärkeää, koska hyvinvoiva väestö on elinvoimaisen kunnan ja hyvinvointialueen edellytys.
- Lisäksi tavoitteena Sote-palveluiden kustannusten kasvun hillitseminen.
 - Edellyttää hyte:n edistämistä laajalti ihmisten arjessa.
- Yksi prosessi-indikaattori
 - Liikunta
- Yksi tulosindikaattori
 - *Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön.*

[HYTE-kerroin – kannustin kunnille - THL](#)

Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN LIITTO

LAPIN AMK
Lapland University of Applied Sciences

Laki hyvinvointialueesta

- [Laki hyvinvointialueesta 611/2021 - Sädökset alkuperäisinä - FINLEX ®](#)
- *Hyvinvointialue vastaa sille lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, hyvinvointialueen asukkaan laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden:*
 - *1) yhdenvertaisesta saatavuudesta;*
 - *2) tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä;*
 - *3) tuottamistavan valinnasta;*
 - *4) tuottamisen ohjauksesta ja valvonnasta;*
 - *5) viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.*

HYTE-kerroin HVA:n kannustimena

- HVA:n sote-huollon tehtävien valtionrahoituksen peruste.
- Hyte-kertoimen mukainen summa jaetaan hyvinvointialueille asukasluvun mukaan.
- Kannustaa ja tukee hyvinvointialueita toteuttamaan monipuolisia ja suunnitelmallisia toimia, jotka kohdistuvat mm
 - Ikääntyvän väestön toimintakyvyn edistämiseen ja tapaturmien vähentämiseen.
 - Yksi tulosindikaattori on - **Lonkkamurtumat yli 65-vuotiailla**

[HYTE-kerroin - kannustin hyvinvointialueille - THL](#)

Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN LIITTO

LAPIN AMK
Lapland University of Applied Sciences

Laphan kärkitoimenpiteet 2023

- mm
- Tuetaan ikäihmisten aktiivisuutta ja toimintakykyä
 - *Ennaltaehkäisyllä*
 - *Monimuotoisella kuntoutuksella*
- Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden suunnitelmassa nousee esille mm
 - *painotus ennaltaehkäisevään ja varhaisen puuttumisen työhön*
 - *ennakoiva ote ja ennaltaehkäisevä työ sekä toimenpiteet kaikissa painopisteissä ja linjauksissa*
 - *yhdenmukaiset ennaltaehkäisevän ja varhaisen puuttumisen työn toimintamallit hyvinvointialueella*
 - *digitalisaation hyödyntäminen myös ennaltaehkäisevässä työssä*
 - *liikunnan edistäminen*
 - *kuntien hyvien käytäntöjen huomioiminen*

Toimijoita ennakoivan toiminnan toteuttamisessa (1.työpaja)

- 3.sektori, yhdistykset (kyläyhdistykset), martat, urheiluseurat, vapaaehtoiset.
- Seurakunta.
- Yksityiset palveluntuottajat, yritykset.
- Teknologiayritykset /-kehittäjät.
- Perhe / läheiset.
- Lapin HVA,
- Kunnat (nuorisotoimi, liikuntatoimi, kulttuuritoimi, pelastustoimi).

Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN LIITTO

LAPIN AMK
Lapland University of Applied Sciences

Eri toimijoiden roolit

- Mitä eri toimijat tekevät, voisivat tehdä ikääntyneiden kotona asumisen tukemisessa ja ennakoivien toimien toteuttamisessa?

Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN LIITTO

LAPIN AMK⁷
Lapland University of Applied Sciences

Teknologisia ratkaisuja pilotteihin

- [Ennakoi-pilottien teknologiset ratkaisut \(padlet.org\)](https://padlet.org)

Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN LIITTO

LAPIN AMK⁷
Lapland University of Applied Sciences

Lisätietoa hankkeesta

- [Ennakoi hankkeen sivu | \(eoppimispalvelut.fi\)](https://eoppimispalvelut.fi)

Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN LIITTO

LAPIN AMK⁷
Lapland University of Applied Sciences

POHJOISTA TEKOA

*Olen tuli. Olen jää. Olen myrsky.
Olen tyven. Olen luja ja herkkä.
Olen pohjoista tekoa.*